

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/17/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124217174
Dátum vydania rozhodnutia:	23.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124217174.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: Matúš Janič Mathias, Thierenskade 76, 228 2X Rijswijk, Holandské kráľovstvo, IČ: 68269994, zastúpeného: JUDr. Martin Staroň, advokát so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, proti žalovanému: DOMUS Group s.r.o., 065 02 Nižné Ružbachy 136, IČO: 48 248 274, o zaplatenie 13.687,50 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 23Cb/48/2024, o návrhu žalovaného na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalovaného **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) bol predložený na rozhodnutie návrh žalovaného na prikázanie sporu, vedeného na Mestskom súde Prešov pod sp. zn. 23Cb/48/2024, Mestskému súdu Bratislava I z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Žalovaný návrh odôvodnil tým, že pre postúpenie veci na prejednanie vhodnejšiemu súdu, konkr. Mestskému súdu Bratislava I, je celková hospodárnosť celého súdneho procesu. Uviedol, že advokát žalobcu má sídlo v Bratislave (čím nevzniknú žiadne trovy za dopravu advokáta z jeho sídla do sídla súdu), rovnako kľúčový svedok vo vzťahu ku veci, a to K. S. sa presťahoval do Bratislavy (čím sa odstráni zbytočný náklad na cestovné pre svedka) a zároveň konateľ žalovaného v Bratislave trávi väčšinu času (čím žalovanému taktiež nevzniknú žiadne zbytočné trovy cestovného) a žalovaný ako taký do Bratislavy presúva aj svoju hlavnú hospodársku aktivitu. Súčasne uviedol, že mesto Bratislava je tiež ľahšie dostupné i pre samotného žalobcu, keďže mesto Rijswijk, kde má žalobca svoje sídlo, je taktiež bližšie k mestu Bratislava ako ku mestu Prešov.

3. Žalobca v jeho nesúhlasnom vyjadrení zo 6.6.2025 k návrhu žalovaného na prikázanie sporu Mestskému súdu Bratislava I uviedol, že nie je dôvodný. Žalobca návrh žalovaného vníma len ako účelové podanie podané dňa 14.5.2025, teda bezprostredne pred pojednávaním vo veci, ktorého účelom

bolo zmarenie riadne a dlhodobo nariadeného pojednávania. Dôvody uvedené v návrhu žalovaného označil žalobca za nepravdivé, nakoľko nie je pravdou, že advokát žalobcu má sídlo v Bratislave. Rovnako vysvetlil, že skutočnosť, že žalovaný presúva svoje podnikanie do Bratislavy a že svedok sa tiež presťahoval do Bratislavy rovnako nie sú dôvodmi na prikázanie veci inému súdu a rovnako príslušnosť súdu nemôže byť jednoducho nahradená, resp. daná mestom, kde sa lepšie cestuje stranám konania zo zahraničia. Žalobca zdôraznil, že pochádza z H. X. (okres N.), kde sa často vyskytuje, a teda nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že mesto Bratislava, resp. Mestský súd Bratislava I by bol pre žalobcu „lepším“ na prejednanie veci.

4. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Prešov a Mestskému súdu Bratislava I (§ 39 ods. 3 CSP) dospel k záveru, že návrh žalovaného na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti nie je dôvodný.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Podľa § 36 ods. 1 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný.

7. Podľa § 36 ods. 2 CSP, príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 22 CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

11. Najvyšší súd úvodom zdôrazňuje, že prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Možno k nemu pristúpiť len vo výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie sporu iným než (doposiaľ) príslušným súdom, znamenalo hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie veci.

Predpokladom prikázania sporu inému súdu podľa vyššie citovaného ustanovenia § 39 ods. 2 CSP je teda existencia konkrétnych okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania. Ide aj o prelomenie zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej v ustanovení § 36 ods. 2 CSP. Prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému (delegovanému) súdu je len výnimkou, k uplatňovaniu ktorej treba pristupovať reštriktívne. Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

12. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (viď napr. nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009 sp. zn. III. ÚS 529/08). Taktiež podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. K týmto kritériám v prvom rade patrí príslušnosť súdov (por. II. ÚS 577/2015).

13. Dôvody vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP môžu byť rôzne, v závislosti od predmetu konania, postavenia sporových strán (účastníkov konania), alebo iných okolností. Dôvody strán sporu vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Pôjde však predovšetkým o skutočnosti, z ktorých je možné vyvodiť, že iným než príslušným súdom bude vec prejednaná rýchlejšie a hospodárnejšie. Dôvodom na výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti teda môžu byť len také okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednania sporu iným, než príslušným súdom. Vzhľadom na charakter delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej, miestnej, resp. kauzálnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu, preto je delegácia vhodná podmienená aj jej súhlasom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/64/2010 zo dňa 16.11.2010).

14. Najvyšší súd už judikoval, že prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 OSP) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie (R 26/2016). Tieto závery sú naďalej aktuálne aj v právnom režime Civilného sporového poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016.

15. Najvyšší súd SR vo vzťahu k návrhu žalovaného na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava I prioritne zdôrazňuje skutočnosť, že v prejednávannej veci sa nepochybne jedná o obchodnoprávny spor. Zákonodarcu tzv. reformou súdnej mapy v rámci novelizácie zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) upravil prechod výkonu súdnictva z tzv. bratislavských okresných súdov na Mestské sudy Bratislava I až IV, a to podľa jednotlivých agend, pričom na žalovaným navrhovaný Mestský súd Bratislava I prešiel výkon súdnictva v trestnoprávných veciach. Mestský súd Bratislava I teda po 1. júni 2023 obchodnoprávne spory neprejednáva, resp. je oprávnený a súčasne povinný postupom podľa § 40 CSP (a za podmienok tam uvedených) skúmať, či je kauzálne príslušný na prejednanie a rozhodnutie určitého sporu. Naproti tomu Okresný súd Prešov aj po 1. júni 2023 okrem občianskoprávných sporov prejednáva a rozhoduje aj spory obchodnoprávnej agendy v zmysle § 22 písm. e) CSP.

16. Najvyšší súd SR navyše pripomína, že aj v prípade, ak by žalovaný navrhol prikázať vec z dôvodu vhodnosti Mestskému súdu Bratislava III ako kauzálne príslušnému súdu na prejednanie veci (§ 22 písm. a) CSP), žiadny zo žalovaným uvádzaných dôvodov pre delegáciu sporu (advokát žalobcu má sídlo v Bratislave, kľúčový svedok vo vzťahu ku veci sa presťahoval do Bratislavy, konateľ žalovaného v Bratislave trávi väčšinu času, žalovaný do Bratislavy presúva svoju hlavnú hospodársku aktivitu, mesto Bratislava je tiež ľahšie dostupné i pre samotného žalobcu, keďže mesto Rijswijk, kde má žalobca svoje

sídlo, je taktiež bližšie k mestu Bratislava ako ku mestu Prešov) by netvoril jednotlivo ani v ich spojitosti relevantný dôvod vhodnosti prikázania sporu.

16.1. Najvyšší súd uvádza, že dôvody vhodnosti delegácie sporu môžu mať rozmanitú povahu, danú predovšetkým predmetom sporu a pomermi strán, avšak svojou výnimočnosťou musia viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade zistené nebolo.

16.2. Najvyšší súd zo spisu ako i z vyjadrenia žalobcu zistil, že advokát žalobcu nemá sídlo v Bratislave, resp. jeho sídlo je v Prešove, avšak ak by aj mal právny zástupca strany sídlo mimo mesta súdu, uvedené nie je dôvodom na prikázanie veci inému súdu v obvode sídla advokáta. Na výkon advokácie poskytovaním právnych služieb mimo miesta sídla advokáta pamätá vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. a jednotlivé náhrady advokáta pri poskytovaní právnych služieb mimo miesta svojho sídla (náhrada cestovného a straty času). Ďalej žalovaný odôvodňoval vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu vzdialenosťou miesta podnikania, či ľahšou dostupnosťou mesta Bratislavy pre žalovaného, žalobcu i navrhovaného svedka. Z už ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností, či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na súd sú skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Ndob/6/2015 zo 14. apríla 2015). Podľa judikátu publikovaného pod č. R 26/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2016 (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Ndob/7/2015 z 30. apríla 2015), prikázanie (delegácia) veci z dôvodov vhodnosti (§ 12 ods. 2 OSP) predstavuje výnimku z práva občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. (I.). Dôvodom vhodnosti nie je vzdialenosť bydliska svedkov, či štatutárnych orgánov účastníka konania, od obvodu miestne príslušného súdu. (II.) Hoci citované právne závery boli prijaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Zb.), vzhľadom na podobnosť riešenej situácie a právnej úpravy civilného sporového konania k otázke tzv. vhodnej delegácie, niet žiadneho dôvodu, pre ktorý by uvedená ustálená rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu prijatá podľa stavu právnej úpravy do 30. júna 2016, nemala dopadať aj na prípad posudzovaný po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku od 1. júla 2016.

17. Keďže v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, najvyšší súd za aplikácie § 39 ods. 2 a 3 CSP rozhodol tak, že spor na iný súd neprikázal.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.